

Es Molí Nou

Vilafranca - Maig/Juny de 1997 - Any XI - N° 116

El Vilafranca jugarà a Tercera Divisió.

Trobada de donants de sang.

Entrevista a la diputada i regidora Catalina Bover.

Presentats varis llibres d'autors i temàtica locals.

Es Molí Nou

Depòsit Legal
PM-336-1986

**Coordinació i
maquetació**
Jaume Català

**Assessorament
lingüístic**
Maria Coloma Mesquida

Consell de redacció
Miquel Barceló
Jaume Català
Rafel Jaume
Guillem Mas
Jaume Nicolau
Margarida Sansó
Joan Rigo
Jaume Vidal

Han col.laborat:
Antònia Bover
Francesc Grimalt
Joan Jaume
Francesca Martí
Pep Mascaró
Andreu Salom
Guillem Sansó
Jaume Sansó

Foto portada:
Jaume Català

Imprimeix
Gràfiques SIBA
Eng. Felicià Fuster, 21
Santa Margalida

**Els articles publicats
en aquesta revista sols
expresen l'opinió dels
seus autors i el consell
de redacció només es
responsabilitza de
l'editorial**

Aclarida la incògnita: jugarem a Tercera

El passat diumenge dia 18 de maig passarà a la història de l'esport futbolístic vilafranquer. S'aconseguia davant el S'Arracó el punt necessari per ser campions de la Regional Preferent del futbol balear i això tenia un premi: l'ascens directe a la Tercera Divisió.

S'havia parlat molt sobre si finalment el C.F. Vilafranca jugaria a l'esmentada categoria. El principal inconvenient existent era la qüestió econòmica: com cobrir un pressupost al voltant dels deu milions de pessetes? Després d'una sèrie de reunions es va decidir que definitivament el C.F. Vilafranca militaria a la màxima categoria de l'esport que més mobilitza la massa social.

Com es solucionà el problema? Segons ens ha arribat a les nostres orelles, ara bé, no ho volem assegurar al cent per cent davant la possibilitat de crítiques, que les despeses del club es cobriran amb les aportacions privades i les d'altres directius i persones properes al club, fet que és d'agrair. Probablement s'iniciarà una campanya de socis per recaptar fons pel club meloner. Estigueu atents. El preu del carnet de soci serà aproximadament de tres mil duros, preu que és bastant econòmic i assequible.

Però, d'altra banda, també hi haurà una aportació amb doblers públics -o sia, del poble- per part de l'Ajuntament. I aquí ens preguntam: quina serà la partida del pressupost de l'Ajuntament destinada a l'esport? Es veuran afectades les subvencions a les altres modalitats esportives? Fins a quin punt es poden veure afectades altres àrees de major interès pel poble? Ho decidiran els polítics i caldria que tenguessin en compte i se n'adonassin de la diversitat d'aficions dels vilafranquers. Es mou el poble de Vilafranca només pel futbol? La resposta la deixam en les vostres mans.

I afegiguem en el brou i remenem el poal de les cireres. Com serà a partir d'ara la distribució d'horaris del poliesportiu municipal -o sia, del poble- d'Es Molí Nou? Si jugant a Preferent ja hi havia conflictes, què succeirà jugant a Tercera? Caldrà, doncs, una bona planificació que contempli de manera raonada i lògica les diverses aficions esportives.

I amb aquest «històric» pressupost del club, és farà una bona política de futbol base? El futur està en un planter de qualitat. La junta directiva és la que té la paella pel mànec, i com a bons cuiners intentaran triar els millors ingredients produïts a la nostra contrada pel dia de demà fer el millor plat. Un crit: Potenciau el futbol base.

Per finalitzar aquesta editorial només dir que amb tota seguretat rebrem les més ferotges crítiques en el sentit que sembla que nosaltres no volguem l'equip a Tercera Divisió i la duis ben errada de peu. Ans el contari, desitjam que el C.F. Vilafranca es pugui mantindre molts d'anys en aquesta nova categoria i passegi amb tota honra el nom del nostre poble.

Es Molí Nou

Sant Martí serà restaurat.

Un dels hereus del marquesat ha comprat el casal als germans i la convertirà en residència, evitant que caigui en mans estrangeres

(Miquel Barceló).- El palau de Sant Martí ha estat comprat per Joan Miquel Ferrer de Sant Jordi i Montaner, uns dels hereus del marquesat. Fins ara la propietat era compartida amb les seves tres germanes i una cunyada. Un equip d'arquitectes ha evaluat a les darreres setmanes l'estat de l'estructura i es dona per segur que dur a terme una ampla restauració de tot el conjunt arquitectònic.

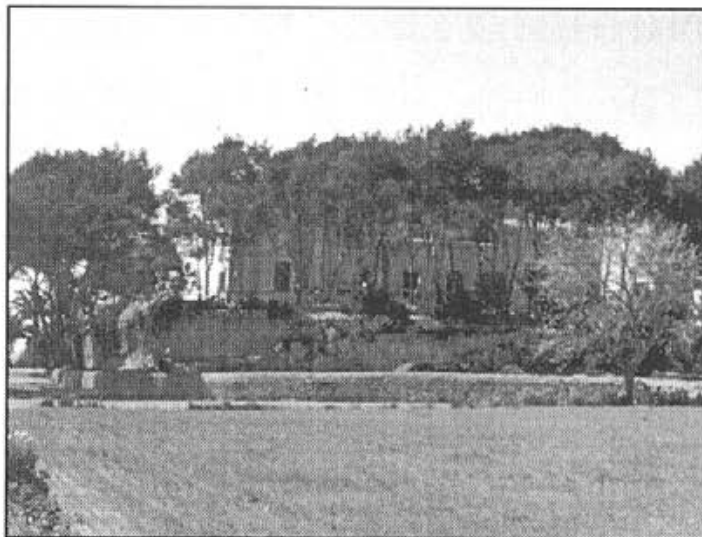
L'antiga residència dels marquesos de Vilafranca l'havien volgut comprar en els darrers anys diferents empreses amb intencions de negoci turístic. Un hotel rural, amb llogaret turístic inclòs i camp de golf, fou el projecte més avançat (1989) que és crea entorn a un símbol històric del feudalisme de la Edat Mitjana. Aquell mateix any, la declaració de bé d'interès cultural (BIC) de tot el conjunt d'edificis annexes al palau, va frenar les expectatives de reconversió.

L'edifici és troba actualment en estat delicat. En les darreres setmanes, un grup d'obrers han reconstruït els marges de l'històrica possessió senyorial, que en el primer terç de segle XVII donà origen al poble de Vilafranca. També s'han podat els arbres per a recuperar els amplis jardins. No ha transcendit cap data sobre l'operació de compravenda de Sant Martí i, en principi, s'apunta que el seu ús més immediat serà de caràcter residencial per als nous propietaris.

El palau de Sant Martí té un pati amb claustre de gran bellesa escultòrica. Varis punts de l'estructura del edifici requereixen una important inversió per a garantir el seu manteniment. A simple vista es veuen els cruïlles que certifiquen el pas dels segles per aquest emblemàtic vestigi feudal. La seva història és remonta al període de la Conquesta per la corona catalano-aragonesa i el posterior repartiment de les terres reconquerides als àrabs. Si bé existeixen restes arqueològiques que situen el neixament de l'alqueria a l'època romana.

El decliu de l'agricultura, principal font de sosteniment econòmic de Sant Martí, ha coincidit amb la seva pèrdua de caràcter i la degradació de tot el seu voltant davant la manca de medis amb els que mantenir els llaços d'identitat de la històrica possessió. Sant Martí arribà a abarcar la major part del que avui en dia es el municipi de Vilafranca.

En el poble, els veïns han acollit amb satisfacció que un

dels hereus del marquesat se hagi fet amb la propietat. La compra massiva de possessions per part de estrangers feia témer que Sant Martí acabaria en mans d'inversióistes.

Una joia de l'Edat Mitjana

Després de la Conquesta i fins 1318, Sant Martí va dependre de l'Orde dels Templaris. A finals del segle XIV la cavalleria passà al noble Arnau Sureda en una subhasta després que els hereus del tresorer del Rei Sanxo de Mallorca no pagaren els deutes contrets. Sureda exercí jurisdicció civil i criminal fins la abolició del regim senyorial. Els Sureda de Sant Martí s'extingiren a principis del segle XIX i la finca que en el seu origen tenia 2.300 hectàrepassà als Sureda Marquès de Vivot.

El palau aporta aspectes

de l'arquitectura medieval, amb un gran pati dotat de nombrosos portals de mig punt de caràcter fortificat. El frontis, segurament del segle XIV, s'emparenten amb les casetes del Rei Sanxo en el puig del Teix. Llavors les edificacions foren ampliadades i dotades de diverses torres. Del segle XVIII destaquen diverses decoracions barroques. En el segle passat es feren una sèrie de reformes importants, segons estudis realitzats. Sant Martí, en aquest mateix període, es convertí en el palau de l'anticuari fins a temps més recents.

El conjunt mostra una visió d'autèntic palau medieval. La possessió és una de les millors documentades de Mallorca, un enclau mozàrab que apareix en el Llibre del Repartiment i que ha estat objecte de varis estudis arqueològics.

El pla mirall permetrà acabar el parc

Es destinen 4 milions per al mobiliari de jocs infantils

(Miquel Barceló).- Les ajudes del Pla Mirall permetrà que es pugui acabar el parc Josep Maria Llompart. L'Ajuntament té previst cobrir en un 30 per cent els 4 milions de pessetes que costarà completar la zona verda amb el mobiliari de jocs infantils. La resta de diners arribaran del Govern balear.

Aquesta millora es durà a terme enguany, segons ha

informat el regidor d'Obres, Andreu Bover. Una altre projecte presentat al Pla Mirall és el de canviar la xerxa d'enllumenat públic, que actualment presenta moltes deficiències amb aturades intermitents degut a la manca de potència. El presupost per aquest projecte és d'un 40 milions de pessetes i es duria a terme en 7

anys, si el Govern l'inclou en el seu programa de subvencions.

Son varis els punts del casc urbà que estan sotmesos a obres d'embelliment. La plaça de Sant Joan i la d'Es Molí Nou en són els millors exemples. A la primera s'hi ha gastat uns 3,6 milions de pessetes i a la segona 3,4 milions.

Nombrosa participació a la trobada dels Donants de Sang feta a Vilafranca

El passat diumenge 20 d'abril l'església parroquial da Santa Bàrbara es va omplir de gom a gom en motiu de la trobada dels Donants de Sang de la Comarca de Manacor. Hi assistiren el Conseller de Sanitat i Consum Francesc Fiol juntament amb el director general de Sanitat Joan Puntí, el president de l'Associació de Donants de Sang Víctor Gistau i el Batlle Joan Bauçà. La concelebració de la missa la feren juntament el vicari Antoni Burguesa i el rector Gaspar Montserrat durant el breu descans entre l'imposició d'insignies i la missa oferiren una petita actuació el pianista Rafel Nadal acompanyat per el vilafranquer Tomeu Català i per Llorenç Moll. El batlle feu un petit parlament on donà la benvinguda als participants i l'enhorabona en representació de Vilafranca.

Els moviments estadístics durant l'any 1996 foren els següents: 3099 donants a tota la comarca, es feren 261 noves donacions i a Vilafranca hi ha 234 donants en total fan 4052 donants.

Algunes de les insignies donades als vilafranquers correspongueren a Damià Martí, Gabriel Ferrer o Francisca Nicolau. En 25 donacions foren Magdalena Bauçà Morlà i Jordi Nicolau Oliver.

Despres de l'imposició d'insignies es va celebrar un

refresc a la plaça de l'Ajuntament.

El Sr. Conseller de Sanitat ens concedí un parell de minuts per parlar amb ell i ens va dir que estava molt content que la

celebració s'hagués feta a Vilafranca. I que ara s'han d'aconseguir nous donants en l'obertura de l'Hospital de Manacor i que a les Illes som autosuficients en donacions.

El Sida, de 1139 afectats ja han mort 715 persones a les Balears des de l'any 83

El pasta dijous dia 22 de maig tengué lloc a la Plaça Major de Ciutat, el **Memorial 97**, un conjunt d'activitats en record de les persones mortes per la Sida. L'associació de lluita Anti-Sida de Mallorca (ALAS) va repartir durant tot el dia llaços vermells, així com plena informació damunt aquesta malaltia, que a les Illes Balears puja ja a 715 persones mortes d'un total de 1139 afectades. ALAS calcula que per cada persona malalta hi ha tres persones més infectades per el virus d'inmunodeficiència humana (VIH).

Part de l'explanada de la Plaça Major va esser tapada per un gran mosaic, el **quilt memorial del sida**, fet a partir de petits quadres commemoratius de les persones desaparegudes a causa del síndrome. En un d'ells hi figurava el nom del mort com petites alusions fetes per familiars i amics entorn a la persona. En un d'aquets recuadres hi havia la bandera de Vilafranca amb l'inscripció "PERE VILAFRANCA 1965, VILAFRANCA 1993". Aquest mosaic el va fer l'associació Projecte dels Noms de Barcelona, i ben haviat es començarà amb els de les Balears, segons ens va comunicar un membre d'aquesta Associació. També es fa fer un gran cor amb espelmes vermelles, simbolitzant per cada una d'elles a una persona morta.

Aquest és el quart Memorial que aquesta Associació fa i a les 12 del migdia com a les 8 del vespre es varen llegir manifestos, posant punt final a aquesta diada amb l'actuació del grup musical Cap.pela.

La festa del llibre serví per presentar noves publicacions referents al nostre poble

Xesc Amengual i Antoni Riera, presenten els seus treballs culturals al poble.

El primer presentà un llibre fotogràfic on retrata la flor de la literatura catalana a les illes, i el filòleg un estudi sobre la toponímia del carrers de la vila.

(M. Barceló).- El passat 26 d'abril, la capella de ca ses Monges es va quedar petita per acollir tot un esdeveniment cultural a la vila: la presentació del llibre fotogràfic *Homenatge en Blanc i Negre* de Xesc Amengual y la reedició de *Vilafranca de Bon Any, un passeig pels carrers antics i nous*, escrit pel Pare Andreu de Palma (1935) i que conté un excel·lent treball del filòleg Antoni Riera sobre la toponímia del carrers del nostre poble. L'avinentessa serví també per presentar el llibre *El poder i els poderosos a les viles de Mallorca*, de Pere Sales, en el qual hi figuren clares referències a Vilafranca, i 7 Poemes de Llorenç Moyà, musicats per Llorenç Moyà.

El llibre de Francesc Amengual guarda les millors estampes dels escriptors en llengua catalana de les illes. Es tracta d'un treball fet al llarg de 15 anys, anant rera poetes i artistes de totes les nissagues. La col·lecció de fotografies serà un punt de referència obligat per a les futures generacions, segons va comentar a la presentació del llibre el periodista de DIARIO de MALLORCA, Josep J. Rosselló. Xesc Amengual va rebre el reconeixement a la seva tasca que cal sumar a altres fotobio-grafies de grans escriptors, como Josep Maria Llompart i Miquel Angel Riera. Per la seva part, Antoni Riera destacà la imatge viva dels carrers del nostre poble que apareix en la reedició de *Vilafranca de Bon Any, un passeig pels seus carrers antics i nous*, que s'ha complementat amb un gran treball sobre la toponímia que ell mateix ha realitzat.

Fou un nit per viure la nostra cultura amb la gent que fa possible que el nostre poble traspassi les seves fronteres i empenyi la cultura del país.

Una nit per recordar

Francesc Amengual i Antoni Riera protagonitzaren una de les nits culturals més memorables dels darrers anys. Sempre que es presenta un llibre és senyal que la llibertat de pensament és verge i que la democràcia segueix en el seu curs. Un poble que presenta llibres és un poble viu, la millor riquesa d'un poble és la seva cultura. Però, Vilafranca demostrà estar a l'altura de les circumstàncies i respongué amb força i decisió a l'acudir a Ca ses Monges; no hi cabia ni una agulla. I és més, la gent s'acaramullà sobre el portalló religiós del carrer de Santa Bàrbara.

Francesc Amengual presentava el seu «Homenatge en Blanc i Negre» al poble que l'ha vist créixer. En el llibre donà el que millor té de si: unes fotografies que si no fossin plasmades a sobre un paper, ben segur que més d'un les confondria amb una imatge real; o tal vegada amb un somni. Un Xesc emocionat, hagué de respondre a la calorosa benvinguda i acceptació que tengué el seu «àlbum fotogràfic». Els escriptors, a part dels vilafranquers que sempre fan costat, foren els qui posaren la imatge viva del llibre. Antoni Serra, Jeroni Salom, ... també hi assistiren professors de la UIB i polítics, com el Conseller de Cultura Damià Pons, el batle Joan Bauçà i

diversos regidors de l'Ajuntament. Tot fou poc per homenetjar en Xesc, el nostre president de l'OCB.

Antoni Riera també presentava un estudi sobre el llibre que féu el Pare Andreu de Palma sobre els carrers de Vilafranca, en el que a part dels vells carrers n'Antoni els hi afegí els nous carrers que en aquell moment no hi eren i ara hi són. N'Antoni, va rebre el reconeixement d'una feina ben feta per part de nombrosos historiadors presents i de també dels professors de la UIB, fent un estudi complementari digne de qualsevol historiador de prestigi.

Però no podria descansar tranquil si no fes referència a la gran presentació de féu el Regidor de Cultura Jaume Sansó. Un discurs que féu posar la pell de gallina a més d'un i emocionar als més durs dels assistents. De veritat, tenim un regidor que és un magnífic orador.

I tot conclougué com pertocava: amb un bon refresc. On tothom pogué lloar els grans talents que tenim a La Vila i rebre l'enveja dels externs per no ser d'aquesta vila; de debò, aquest poble nostre té una identitat ben arrelada.

En resum, Vilafranca estigué a l'altura, com també magistralment, en Xesc Amengual i n'Antoni Riera. **Guillem Mas i Barceló**

Catalina Bover, diputada al Parlament i regidora al nostre poble

«En els pobles s'ensuma l'intel·ligència innata de la gent mentres que a Palma no ho vaig trobar»

Catalina Bover amb un parell de nins en el seu viatge que feu no fa gaire al Zaire

Catalina Bover i Nicolau és la regidora d'Educació, Sanitat, Benestar i Cooperació amb el Tercer Món a l'Ajuntament de Vilafranca pel PSM. Des de fa dos anys és la Consellera de Foment en el Consell Insular de Mallorca, gràcies al «Pacte de Progrés» que féu desbancar al Partit Popular de la seva governació en el CIM. A més de tot això, és mare i esposa i tot plegat li suposa una gran coordinació entre política i família; na Catalina Bover sempre ha destacat en l'àmbit polític com una persona feineria i compromesa amb els seus ideals que l'han portada a ser un dels pilars forts de la política municipal i balear.

Quants d'anys fa que et dediques a la política?

-Dins la política activa, vaig començar a ocupar càrrecs des del 1993 per allò que va passar-li a Tomeu Oliver «Mascarat» que va dimitir quan li prengueren foc al seu cotxe. Fent feina d'una manera directa o indirectament des del 1977, ara fa 20 anys.

Catalina ens podries explicar que és el Consell Insular i el Parlament?

En el Parlament s'hi troben representants polítics de totes les Illes Balears i en el Consell Insular de Mallorca, només els representants polítics de la nostra illa. Per Mallorca hi ha 33 consellers que al mateix temps formen part del Parlament, que formen un total de 59 diputats. El Parlament te capacitat legislativa mentres que el Consell Insular no en té, abans era la Diputació Provincial la que s'encarregava de l'organització supramunicipal. Ara és un organ de gestió i és necessari una coordinació molt forta entre les forces polítiques, ja que tot això repercutirà tan dins la vida política com dins la dels ciutadans. Ara contaré una anècdota que em va ocórrer fa aprop d'un any: vengué un homenet per veure si li concedia una subvenció i jo li vaig denegar. I ell tot enfadat em respongué: «Esper que a partir del 3 de maig no hi hagi cap roig a Madrid». Això demostra la

«Form part de la comissió de Drets Humans que s'ha creat recentment, però la veritat és que se'n farà molt poc ressò del que feim i tampoc experimentes l'execució dels programes

gran confusió que té la gent.

Ens podies dir en quines àrees fas feina ja sigui al Consell i també al Parlament?

-En el CIM som la responsable de l'àrea de Foment i d'Ocupació. A la conselleria de Foment s'hi troba l'agricultura, la indústria, el comerç i també el turisme.

Les nostres funcions són les de donar suport als Ajuntaments en fires però

organitzades per part de l'administració, de les associacions i de les cooperatives, quan hi ha plans nous de modernització d'infraestructures ho dirigeix la conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria, donar suport a l'agricultura ecològica dins el món de les cooperatives, també dins les associacions agràries i dins el món de l'economia social.

L'organ de la gestió d'Ocupació és FODESMA i les nostres funcions són formar el jovent en els oficis que es van perdent i intentar recuperar-los, ja sigui el cas dels margers, els mestres d'aixa, els picadors de pedra..., convenis amb l'INEM per donar un servei als ajuntaments que redueixen el cost per rehabilitar i recuperar elements del seu patrimoni.

-Quina és la teva posició dins el Parlament i quines responsabilitats hi tens?

Al Parlament estic a l'oposició i s'estructura en comissions de feina i plenaris. Form part de la comissió dels Drets Humans de nova creació, allà es porten iniciatives sobre igualtat de sexes, els conflictes mundials etc. Tenen molt poc ressò i no experimentes l'execució. També en el tema de la sanitat hi ha una comissió de nova creació que és Consum, i les nostres propostes són l'organització de la xarxa pública hospitalària, una millora de la qualitat assistencial, i la construcció de l'hospital d'Inca. També form part de la comissió d'Educació i Cultura que la dirigeix en Damià Pons; i ara treballam de valent perquè es cataloguin les places d'ensenyament en català, tant de professors com d'alumnat. Això impossibilita que en segons quines places pot estar ocupada per un professor castellano parlant i que no sàpiga la nostra llengua i ho

hagi de fer en la nostra llengua. I la darrera comissió de la que form part és la de Benestar social i la defensa dels menors.

- Quina és la teva feina a l'Ajuntament de Vilafranca?

Abans era la Regidora d'Educació i ara a conseqüència de la nova reestructuració a l'Ajuntament he assumit la regidoria de Sanitat, Benestar Social, Educació i Cooperació en el Tercer Món. En el camp de l'Educació seguim exigint al MEC la construcció de l'escoleta pels més petits del poble i intentar juntament amb l'APA, fer xerrades tant als pares com als fills sobre l'educació sexual i drogodependències ja que l'escola ha de ser un punt d'informació sobre aquests punts i seguir cooperant amb l'APA.

En benestar social, potenciam les associacions i volem intentar fer un menjador per a la Tercera Edat i pels disminuïts físics i psíquics i que es pugui repartir a domicili el menjar. Intentar també, augmentar els serveis a la gent major, aprofitant la xarxa que hi ha muntada entre el Consell Insular, la Mancomunitat i l'Ajuntament.

En Sanitat mirar les competències que tenim i Cooperació en el Tercer Món, ara actualment donam el 0,7% del pressupost al Fons Mallorquí per la Solidaritat per executar projectes cap a països subdesenvolupats d'Àfrica i Amèrica.

Catalina fa un parell de mesos anares a Finlàndia, què hi anares a fer?

-Hi havia una trobada de cultures minoritàries. Estava organitzat per l'Unió Europea a traves de Correfour on ens varen convidar per anar a exposar com se troba la nostra cultura dins el món europeu. Explicaren el fet cultural del nostre país dins l'estat. Hi havia també un català, tot dos intenatren explicar que pertanyem a un mateix país cultural i diferenciarem l'estructura política dels dos països. Coneixerem la cultura Sami

que són els lepons però que es semblen físicament als esquimals.

Aquest objectiu que les diferents cultures minoritàries que estan en perill d'extinció que no es perdin i intercanviar tàctiques per poder organitzar el fet cultural perquè no es perdin, perillant aquest fet a causa de l'UE.

Creus què hi ha molta de diferències entre els nacionalismes del nord i els del sud?

-Sí, aquí està molt més definit com el nacionalisme solidari del PSM. A Finlàndia hi ha tres parts: la sueca, la finesa i la part Sami. Ells no deferencien una cultura basada en una llengua i estructura política per organitzar la nostra. Acepten perfectament pertànyer a la nació finesa i no defineixen el territori. Demanen una independència cultural de Rússia, Noruega i Suecia bàsicament dels països nòrdics, no defineixen una estructuració política a nivell del territori. Les seves tradicions estan considerades en un sentit despectiu. Nosaltres els explicarem el tema de la Premsa Forana, que es premsa localista i el voluntarisme que hi ha entorn de la nostra llengua cosa que ells no comprenen.

Què penses del pacte de progrés cap a les pròximes eleccions?

Encara esta molt verd, que si a nivell de totes les illes és produït uns resultats electorals que possibilita que el Govern de les illes estigues gestionat per grups d'esquerres progressistes podria ser molt possitiu ara bé no estic d'acord que s'ha vengut afirmant a nivells de la premsa que el PP o UM estaran a la presidència.

No es possitiu un pacte preelectoral en cap partit polític perquè són projectes diferents i que als ciutadans i ciutadanes han de diferenciar malgrat en coses funcionals poden fer feines conjuntament. Sempre la presidència hauria de ser del partit més votat per l'experiència que tenc en el

pacte.

Què penses del teu poble en general?

-És el millor poble que es pot viure i que ha apres a ser madur prematurament. És veritat que som un poble jove i que l'estructura no té elements patrimonials que tinguin un valor històric encara que tenim la possessió de Sant Martí que dona entitat a Vilafranca i que és una llàstima que s'hagi deixat de la mà de Déu aquests darrers anys. Però que malgrat això tenim uns elements que tenen tot el seu encant com el pou i la caseta de Son Pere Jaume.

T'ha costat molt com a dona «de poble» integrar-te dins el món cultural i laboral?

Dins el món laboral no m'ha costat perquè vaig estudiar magisteri que era el que sempre m'havia agradat. I vaig tenir la sort d'aprovar les oposicions tot d'una. Dins els deu anys de feina vaig tenir la sort d'accedir a un lloc on vaig poder conèixer el món educatiu des de diferents àmbits, era el Centre de Professors. Durant cinc anys vaig tenir l'oportunitat de fer programes de formació i havia d'anar de tant en quant a Madrid i va ser on vaig fer el canvi maduratiu més fort a nivell de treball. Quan vaig anar a estudiar a Palma em va sorprendre la realitat cultural, em pensava que moltes de coses que dins el grup d'amics debatiem estarien assumits i me vaig adonar que no era així. La cultura no només és la gent que xerra molt bé, que sap dir dues frases seguides i que tengui estudis, cultura i intel·ligència, per a mi és poder entendre la realitat d'altres cultures, dels diferents sectors de la societat i que per ser conscients d'això no importa tenir estudis. En els pobles s'ensuma l'intel·ligència innata de la gent mentre que a Palma no ho vaig trobar.

Què penses de la presència de la dona en el món polític?

-És molt necessari tenir el punt de vista de la dona dins qualsevol àmbit social i organitzatiu. Per tant també és bàsic que les dones estiguem

presentes dins la política per exigir igualtat a nivell executiu, legislatiu i en tots els sentits. És necessari que també la dona en el món de prendre decisions i el món polític és un lloc on sempre han de prendre decisions unes més agradables que les altres. Per tant la dona com l'home però si quant es dona pel fet de l'educació, almanco la meua generació.

agafar responsabilitats com esposa, mare mestressa de casa i poder-ho dur tot és impossible i més a més és un món d'homes fet per ells. Per tant quan la dona i entra pot trobar-se que la vegin com un florer o al contrari, com me trobat jo, que sigui acceptada. Se diu que a darrera un gran home hi ha una gran dona però dins el món polític deim que darrera una gran dona i sol haver un gran divorci. Margaret Smith diu «que com més sobresurt la dona dins qualsevol àmbit se li posa en dubte ser una bona esposa i mare», tot això vol dir que mentre la responsabilitat de la casa no estigui compartida les dones estirem en inferioritat a l'hora d'accedir a llocs de responsabilitats.

Una persona com tu, que té una feina que li requereix tan de temps, com duu la maternitat?

M'empenet molt de no haver pogut disfrutar del meu fill i crec que moltes de mares sigui la feina que facin els i passa igual. El més dur de tot es perdre qualitat de vida i les relacions familiars i afectives.

Què penses de la proclamació de la Diada de Mallorca el 12 de setembre?

Es una diada inventada i que de vegades el consens polític. Dir que fa vint anys que el PSM celebra la Diada del 31 de desembre disfreshant que sigui la Diada de Mallorca la Reconquesta del rei Jaume I. I el poc ressó que ha tengut aquest fet dins el món cultural i dels historiadors de Mallorca.

Coloma Mesquida i Margalida Sansó

BAR S'ESQUITX

OCELLS

CA'N BERNAT
VILAFRANCA

Fusteria Bover C.B.

*Portes i persianes
vidrieres
arrambadors
escales de caragol
mobles diversos*

C/. Dels Rocaberti, 29
Tel. 56 01 05

VILAFRANCA

MAGATZEM
CA'N PEDRO ROS
PINSOS • ABONS • CEREALS • INSECTICIDES

OCELLS DOMESTICATS
CANARIS • AGAPORNIS • LLOROS
PERICOS • EXÒTICS • CAROLINES

GÀBIES • COLLARS • MENJAR
MEDICAMENTS • ACCESORIS

Ctra. Palma, 48 - Tel/Fax 56 00 09
VILAFRANCA

TUCASA

ES MAGATZEM D'ES PLA, S.L.

*Materials per a la construcció
Ceràmiques*

CTRA. PALMA-MANACOR, 38
TEL. 56 01 54 - FAX 56 06 15
VILAFRANCA

RONDALLA DEPRAVADA

Spice Girls

Aquesta tècnica, la de posar una capçalera que res té a veure amb l'article perquè així tenguim més lectors, la vaig sentir dir a un professor de periodisme en una entrevista de ràdio. Per tant, avui la faig servir, res més... ho pensàveu que parlaria de les autèntiques Spice Girls...? Fins aquí hauríem arribat.

Del que si vos parlaré serà de la nova dimensió que ha pres el món polític d'aquestes Illes... Crec que això pot ser causa de mals entesos i controvèrsia, per tant la descartaré... Ara Cañellas amunt, Director de Política Lingüista avall... No, no i no. Mireu si m'ho posen fàcil... però no. No en parlaré.

Hi ha una cosa de la que si vos parlaré: del Barça. Ja som Recampions d'Europa de Futbol. Campions de lliga de Bàsquet. La copa del Rei és a una passa. Estalonam al Madrid a la lliga... No voldria molestar als del Madrid... teniu raó. Això és un tema molt delicat i algú en podria sortir ofès... Crec que el millor que puc fer és deixar-ho córrer.

Ara si. Vos descriuré un tema que m'apassiona: Maig, mes de les flors... Us recordeu del mes de Maria. Aquí on tots els nins i nines del poble traginàvem el nostre ram de flors per posar-lo als peus de la Mare de Déu cada dia del mes de maig...? És un record inoblidable, dels que mai ens podem desprendre per molt que... Hui !!. Ara tornava caure en la pedanteria dels nostàlgics i aquest vici és dels que pensau a retreure-me cada dos per tres. Per tant, res de records. Deixem el tema.

La veritat: No sé de que puc parlar. Avui que tenia la genial idea d'enganxar a tots els lectors d'aquesta publicació amb una capçalera tan atractiva... Realment

és una putada. No sé si deu ser la primavera, el polen, els dies de pluja i sol, els primers moscats, els cans en cel o la decadència de la Macarena... Estic trasbalsat. Pot ser sigui que en el fons, us volia parlar realment de les Spice Girls, d'aquestes anglosatxones de tots els colors de pel i pell que fan que el jovent es mogui al ritme d'una cançó que diu una cosa semblant a «ULIVI, ULIVI, VILIUON». Són divertides i dinàmiques. Ara també són portades de revistes, cromos i tatuatges... Tothom ha posat una Spice Girl en la seva vida, d'una forma o altre: El jugadors del Barça la varen ballar el dia del seu triomf. En Cañellas es posa uns auriculars amb la seva cançó per no escoltar els diputats del PP com l'ataquen... Tots hem caigut en la sort de les Spice Girls. Fins i tot ara, els nins i nines, en el mes de maig, el mes de Maria, en lloc de fer ofrenes de flors a la Mare de Déu han substituït la seva imatge per unes profanadores de l'ètica tradicional...

Mentre escric aquesta Rondalla Depravada algun lo-

cutor de ràdio diu que tot seguit m'oferirà l'èxit de les Spice Girls... Jo aturaré d'escriure... No el me vull perdre.

**Jaume Sansó i
Caldentey**

«El jugadors del Barça la varen ballar el dia del seu triomf. En Cañellas es posa uns auriculars amb la seva cançó per no escoltar els diputats del PP com l'ataquen... Tots hem caigut en la sort de les Spice Girls. Fins i tot ara, els nins i nines, en el mes de maig, el mes de Maria, en lloc de fer ofrenes de flors a la Mare de Déu han substituït la seva imatge per unes profanadores de l'ètica tradicional...»

Bicicletes Can Botelles

Venda i reparació de bicicletes

Taller: C/Reis de Mallorca, 25

Mostrador: C/ de Santa Catalina Thomàs

D'imperialisme, democràcies i constitucions

És cosa sabuda que amb la constitució vigent del 1978, Espanya esdevé un Estat uninacional (!) i unitari, amb una descentralització administrativa representada per l'anomenat Estat de les Autonomies, com a graciosa concessió de l'Estat central espanyol (del qual és totalment il·lusori pensar que pugui ni tan sols arribar a imaginar de concebre la igualtat entre les nacions que en fan part).

La Constitució espanyola fixa, doncs, els límits socials i nacionals -no cal dir que ben minsos- a què poden arribar els pobles d'aquest Estat, tot consagrant l'anacrònic concepte jacobí d'Estat-nació i postulant una estructura d'Estat al servei d'una oligarquia panespanyola corrupte i decadent, la vigència de la qual com a classe dirigent es veu cada vegada més problemàtica. Ignora, per tant, la realitat plurinacional de les Espanyes i factors sociològics tan importants com el nacionalisme de pobles històricament oprimits (i, tanmateix, la nació s'ha d'entendre com una realitat social i històrica, i no com una categoria eterna i abstracta, per damunt d'aquesta mateixa realitat).

Aquests límits constitucionals impossibiliten, en definitiva, exercir dos drets democràtics bàsics: l'Autodeterminació dels poble i la possibilitat de federació de comunitats autònomes (imposició específicament dirigida contra els Països Catalans).

Amb aquesta perspectiva, els òrgans de gestió de la democràcia espanyola es proposen uniformitzar ideològicament les nacions perifèriques de l'Estat, i assimilar-les al projecte recollit en la Constitució. És a dir, es tractaria de convèncer els pobles no castellans de la «necessitat» de replantejar-se novament llur pròpia existència i, rebutjant la tradició històrica (llur pròpia psicologia individual i col·lectiva), proposar-se la creació d'una nova identitat cultural-nacional sobre bases noves i al servei d'un nou concepte: «la Nación o el Pueblo español». És la institucionalització de la desigualtat, de la injustícia i, àdhuc, del genocidi.

L'assoliment d'aquests objectius ha estat la

justificació de totes les actuacions de l'imperialisme castellano-espanyol des de l'anomenada guerra de Successió i la promulgació del Decreto de Nueva Planta. En aquesta faiso, cal notar la importància dels aparells educacionals, culturals i informatius del poder polític imperant, car són els mitjans a través dels quals es destil·len subtilment els propòsits alienadors de la classe dominant al servei de la qual s'articula l'Estat hispànic. Fóra, verament, la cara autèntica d'una democràcia posada al servei d'una nació (la castellano-espanyola), amb una cultura nacional (i oficial) que pretén estendre a tot arreu de l'Estat, tot provant insistentment i obsessiva -cal recordar-ho?- la desaparició de totes aquelles «modalitats» culturals que posin en qüestió la seva vigència absoluta.

En aquest sentit, em plau recordar, ara i ací, les següents afirmacions de Lev Trotski: «No podem oblidar ni un instant que Espanya i Catalunya, com a part integrant, es troben dirigides

ara (1931), no pels nacionalistes-demòcrates catalans; sinó pels burgesos imperialistes espanyols aliats amb el propietaris agraris, els vells buròcrates i generals, amb el suport dels nacionalistes-socialistes espanyols. Tota aqueixa banda continua subjugant, d'un costat, les colònies espanyoles i, d'altra banda, aplica el màxim de centralització burocràtica en la mateixa Espanya, això és, per l'esclafament dels catalans, dels bascos, etc..., per la burgesia espanyola. En l'estat actual de les forces socials, el nacionalisme espanyol és un factor reaccionari imperialista, el nacionalisme català un factor revolucionari democràtic (el subratllat és meu). Tot salvant la distància en el temps, i afegint-hi les matisacions que calguin, em semblen, almenys, unes paraules prou reveladores.

Andreu Salom i Mir

Floristeria Mestre

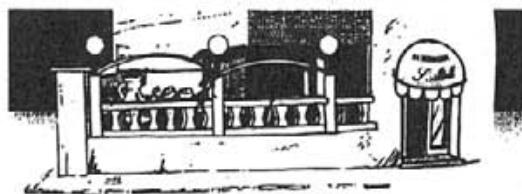
ESPECIALITAT EN
FLORS NATURALS

SERVEI PERMANENT

C/. Mn. Damià Nicolau, 12
VILAFRANCA

Tels. 56 03 03 / 83 20 72
Mòbil: 908 63 09 96

SA TERRASSA *S'Attell*

C/. Santa Bàrbara, 43
(Devora Camp de Futbol)

Tel. 56 06 42
VILAFRANCA

SUPERMERCAT
MARGARITA

TENIM LES MILLORS OFERTES!!

Ctra. Palma, 81
Tel. 56 03 94

VILAFRANCA

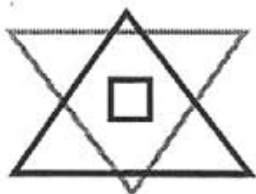
"la Caixa"

BAR
ANIT

C/. Palma, 53 - Tel. 56 00 63 - VILAFRANCA

COMERCIAL D'INSTAL.LACIONS PETRA, S.L.

VIDRIERIA

Doble cristl.lament • Envarillats i Tallats • Taules • Mampares de bany

INSTAL.LACIONS SANITÀRIES

Aire condicionat • Calefacció • Piscines (manteniment) • Reg per goteig

C/. Veracruz, s/n. • Tel. taller i exposició: 56 16 47 • PETRA

Miquel Company, el quart poder a la part forana

Rafel M. Creus

Si la premsa és el quart poder, la premsa forana hauria de ser una entitat poderosa amb un pes específic dins la nostra societat, però sembla que no és així, i això que les xifres canten. L'Associació de Premsa Forana (APF), presidida per Miquel Company des del 1995, té a hores d'ara, 50 revistes associades, corresponents a 37 pobles de l'illa de Mallorca; quant al tiratge són 60.000 exemplars mensuals: com explica en Miquel, "pugen fins a 98.000 si comptam les quatre vegades que surten els setmanaris i les dues de les revistes quinzenals". Quasi res, eh?

Miquel Company, nascut a la vila de Sant Joan el 1959, va entrar en contacte amb l'Associació l'any 1985, quan la revista *Mel i Sucre*, creada per ell i un grup més de santjoaners el 1981, varen donar-se d'alta a l'APF. L'associació s'havia creat el 1980. L'any l'olímpic català (i espanyol i mundial) del 92, va entrar per primera vegada a la Junta Directiva de l'APF, "la qual cosa me va agradar, i el 95 vaig ser elegit president per un període de tres anys i, si arribam al 98, segons la il·lusió del moment veuré si continuo". Les set persones que formen l'actual Junta intenten abastar un ampli ventall, i així és: "Revistes diferents, procedència heterogènia i distinta periodicitat; totes en català, això sí". Sense ordre: *Mel i Sucre* (Sant Joan), *Fent Carrerany* (Maria de la Salut), *Flor de Card* (Sant Llorenç des Cardassar), *Ariany*, *Llum d'oli* (Porreres), *Veü de Sòller*, *Molí Nou* (Vilafranca).

Les feines de l'APF són, com diu en Miquel, administratives, "vivim del suport institucional, aquest suport ens ingressa uns doblers i nosaltres els distribuïm entre els asso-

ciats segons un barem prefixat en els diferents convenis". Això ho fa la Junta Directiva, en realitat el tresorer, el secretari i el president. La seu física de l'Associació (propietat de la mateixa entitat) és a Sant Joan, "crec que està infrautilitzada, tot i que té una hemeroteca de Part Forana que comença a ser bastant substanciosa. Ens agradaria trobar un ajut per poder catalogar tot el que hi ha". Es veu que la vila santjoanera té molta força dins l'APF, dels quatre presidents tenguets, dos són de Sant Joan. En Miquel ho reafirma tot explicant-ho: "la presidència és una monarquia...ja que tenim una seu física a Sant Joan, és important que a la Junta hi hagi algú que passi per allà a recollir la correspondència, escoltar els missatges i contestar, com que no hi ha ningú assalariat que ho faci, a posta dels quatre presidents, dos han estat santjoaners".

Durant molts d'anys les crítiques a la premsa forana eren qualificant-la de roja, progre, catalanista i ecologista, això al poble vol dir contrària (normalment) al govern municipal. "Moltes revistes han nascut a l'empara de grups amb visions crítiques respecte de la política oficial als seus respectius pobles. El concepte que es té de l'Associació està una mica manipulat, s'ha volgut extrapolar que les revistes en català associades rebessin un poc més d'ajut que les altres. La nostra Junta ho ha potenciat perquè és que està contemplat en els nostres estatuts: tenim un compromís amb la llengua catalana, això totes les revistes ho saben". De les 50 associades, unes 38 ho fan majoritàriament en català, una sèrie són bilingües i una, excepcionalment, és trilingüe (francès-castellà-català):

Paris-Baleares de s'Arracó. No s'admeten revistes que depenguin directament d'una institució, com ara un butlletí oficial d'un ajuntament, "al marge de les d'aquest tipus, deuen quedar 2 o 3 revistes fora de l'APF per motius diversos, però tampoc els interessa esser-hi".

L'associat a premsa forana que té el tiratge més elevat és *L'Estel de Mallorca* que bascula entre els 4.000 i 8.000 exemplars quinzenals, depenent de si és un tiratge específic per a una zona, el segueixen els setmanaris, "que estan als pobles grans i després, algunes revistes, tant quinzenals com mensuals, amb un tiratge important: *Llucmajor de pinta en ample*, *Punt Informatiu*, *Lloseta*, *Bellpuig*". El nombre d'associats no sol variar, fa anys que ronda la cinquantena: "del 92 al 94 només hi va haver una alta i una baixa. El 96 hem tengut dues altes més i sabem de tres revistes més interessades a associar-se. Si és així i arribam a ser 53, serem 40 pobles amb revistes".

Darrerament l'APF ha sortit per la premsa diària en relació al menyspreu de les altes institucions polítiques vers elles en qüestions publicitàries. "La campanya del Pla Mirall per exemple, ha sortit a tots els diaris i no ha tengut en compte un tiratge de 60.000 exemplars ni que són uns mitjans de comunicació que als pobles es tenen damunt la camilla, devora el televisor. Ens queixam per això, s'ha publicat que el responsable de premsa del Govern deia que mai hem sol·licitat aquest ajut, jo ho diria a l'inrevés: no s'ha tengut en compte la nostra difusió. A partir d'ara, cada vegada que hi hagi una campanya publicitària, enviarem una carta en què sol·licitem participar-hi".

Viure amb harmonia

Quan jo m'aixec cada dia
a Déu gràcies vull donar
perquè el m'ajudi a passar
ple de salut i alegria.

De bens no som un senyor
patrimoni en tenc molt poc,
s'alegria cerc i trob
que amb esperança és millor.

L'esperança si se troba
quan la cerques amb desig
en que no sigues molt ric
no sentiràs el ser pobre.

Lo que més llàstima me fa
en aquest món que vivim
en lloc de dir-li t'estim
barellar-te amb el germà
o en qualsevol de família
si bé nebot o cunyat.

No te basta el ser pobre
per què t'has de complicar
la vida que has de passar
amb la gent que t'enrevolta?

Dóna molta d'alegria
als que al teu entorn estan
perquè més pobres erança
els molts rics sense harmonia.

En l'estament que te trobes,
si tens possibilitats,
da-li ajuda al familiar,
que segur que l'endemà
t'ho pagarà amb moltes coses.

Si ets pobre seras ric
als familiars saludant
si els has estat ajudant
te sentiràs més feliç.

Procurant el ser molt noble
tractant bé als familiars
sense mesura ajudant,
te basta bé el ser pobre.

Joan Nicolau Gaià «Torretes»

Gloses de Jaume Nigorra

Als donants de sang
Quan donen el Sant Baptisme
diven que lleven es pecat,
donant sa sang al prohisme
fan un acte de caritat

El dia no acompanyà gaire
per estar un poc ennigulat
sa vostra generositat,
segur que no queda a l'aire

Ara que estam en primavera
que no sol fer fret ni calor,
de sa sang que dona vigor
sa vostra es sa primera.

Unes mambelletes d'honor
tots els donants es mereixen,
perquè moltes vides floreixen
amb la seva donació.

Evolució o clonació?
D'aquí cent anys vos imaginau
que tots siguin ben igualets?
I si per tot són germanets
no hi haurà guerra sino pau.

Una cabra amb quatre menets,
això si que ho podrien clonar!
i per poder-los pasturar
haurien de clonar pastorets,
i botant i botant parets
no coneixeran qui bota,
pasturant per dins sa rota
podran jugar amb sos maquets.

Aquesta cabra dixosa,
si de quatre en quatre les fa,
aquesta la poden clonar
i sa farà molt famosa.

Ja que hi ha un mono clonat
i també una altre ovella
no poden clonar l'abella
per tenir igual es forat

Jaume Nigorra

Bar Ca'n Boleto

C/. Palma, 11
Tel. 56 02 23
VILAFRANCA

TALLER MECÀNIC
DAMIÀ
MARTÍ

Son Pons, 21 • Tel. 56 01 52

07250 - VILAFRANCA

F U S T E R I A GERMANS ARTIGUES, C.B.

PORTES
PERSIANES,
VIDRIERES,
ARRAMBADORS,
MOBLES DE CUINA

C/. Principal, 63 - Tel. 56 02 90 - 07250 VILAFRANCA

BAR - CAFETERIA

SA PLAÇA

BAGUETTES CALENTES
PIZZES
ENSALADES

Plaça Major, 6 - Tels. 56 03 15
VILAFRANCA

El plaer de beure

Galmés i Ferrer

La denominació d'origen Tarragona, subzona Falset, no vol quedar allunyada de la seva germana i veïnada zona del Priorat en l'elaboració de vins de qualitat molt interessant, de fet que demostren vins com el Flor de Maig, elaborat a la cooperativa de Capçanes.

En moltes ocasions, parlar de vins elaborats a cooperatives era sinònim de vins vulgars que es comercialitzaven a la menuda. Flor de Maig representa l'esforç que moltes cooperatives realitzen actualment per millorar els seus vins i elevar-los a cotes altes, que fins fa poc semblaven una utopia.

El vi en qüestió ha estat vinificat a partir de la varietat de moda, el Cabernet Sauvignon. Aquest Flor de Maig va romandre durant tres mesos en bóta nova i nou mesos en bóta vella. El resultat final és un vi de color robí amb tons teula, en el qual es detecten, a primer cop olfatiu, unes notes de bona criança; en boca és tànic i equilibrat, amb un final elegant amb records de fruita madura.

Preu aproximat: 1.000 ptes.

Cooperativa Agrícola Capçanes

C/ Pau Casals, 33

43776 Capçanes (Tarragona)

Tel. 977-17 83 19 fax 977- 17 81 53

Francesc Grimalt

«Aquest infant és poc menjador»

Hi ha motius per a que als nins i nines els hi agradi el dolç. El seu organisme, que està en creixement, reconeix les calories abundants que contenen. Però la major part de vegades són els pares els que cream ansietat pels dolços, xuxeries, gelats, etc.

La Dra. Clara Davis va descobrir en els seus experiments sobre nutrició que, quan deixaven seleccionar la seva dieta d'una gran varietat d'aliments naturals, a la llarga, la quantitat de menjars dolços que els infants seleccionaven era raonable i no tan excessiva.

Moltes vegades educam amb alimentació d'una forma errònea. Molta ansietat exagerada per els dolços o xuxeries es provocada de forma inconscient pels pares. Així per exemple s'acostuma a perquè acabi les verdures, un pare diu:

«No podras menjar el teu gelat si no t'acabes els espinacs...», o bé «si menjes tota la sopa te donaré un caramel».

Quan aquest pare s'està recolzant amb algun aliment o amb un premi per aconseguir que menji, està fent que s'aguditzí el desig per ell (pel gelat i pel caramel). Per tant cream i tenim l'efecte contrari al que cercava aquest pare: el nin o nina desprecia els espinacs i la sopa i valorarà «més» el gelat i les xuxeries.

Antònia Bover

Tots som Saharauis

El fons mallorquí de solidaritat i cooperació i l'associació d'amics del poble saharauí de les illes balears han organitzat la «caravana per la pau en solidaritat amb el poble saharauí. Campanya de recollida d'aliments». La campanya es desenvoluparà al llarg del mes de maig.

Per què una caravana per la pau?

Perquè després de 21 anys d'exili forçat als campaments de refugiats del desert del Sàhara, el poble saharauí continua a l'espera de poder exercir el seu dret a l'autodeterminació.

Una mica d'història

El Sàhara Occidental va ser colònia espanyola al nord-oest d'Àfrica fins al 1975. Aquell any es va firmar un acord tripartit pel qual l'Estat espanyol feia cessió de sobirania a Mauritània i al Marroc, que es repartien el territori. Per tant, en no comptar per a res amb el Poble Saharauí, aquest es va veure abocat a la guerra i l'exili.

Quina és la situació

Tal com preveia el Pla de Pau aprovat per les Nacions Unides, el gener de 1992 s'havia de celebrar un referèndum per decidir l'autodeterminació Sàhara Occidental. Fins avui no s'ha celebrat aquest referèndum per la intransigència marroquinana, el silenci còmplice d'alguns governs i la passivitat de les Nacions Unides, ja que des de l'estiu de 1996 aquest procés es va paralitzar impedit la possibilitat de celebració de

referèndum.

La idea de la Caravana per la pau?

Al llarg d'aquest any, entitats, institucions i persones que treballen a l'àmbit de la solidaritat han realitzat diverses campanyes per donar suport al Poble Saharauí.

Balears, que en el terreny de la solidaritat ha demostrat que té una especial sensibilitat, no pot estar al marge d'aquestes actuacions. Objectius

- Fer arribar als camps de refugiats de la República Àrab Saharauí Democràtica ajut humanitari que els permeti de sobreviure amb dignitat i transmetre un missatge de Pau.

- Donar suport al procés d'autodeterminació i llibertat del Poble Saharauí.

- Impulsar el diàleg de les parts en conflicte.

Com podem co·laborar?

Ho podem fer de dues maneres:

1. Per una banda ingressant doblers al compte corrent de «Sa Nostra» de l'Associació d'amics del Poble Saharauí c/c 2051-0099-85-0113707693.

2. O per una altra fent arribar a l'Ajuntament els següents aliments:

- Capses de galetes

- LLaunes de tonyina

- LLaunes de sardines

- i/o vehicles per poder transportar tots els productes recollits.

3. Col·laborant amb les comissions locals del nostre poble o comarca en l'organització de la campanya de recollida.

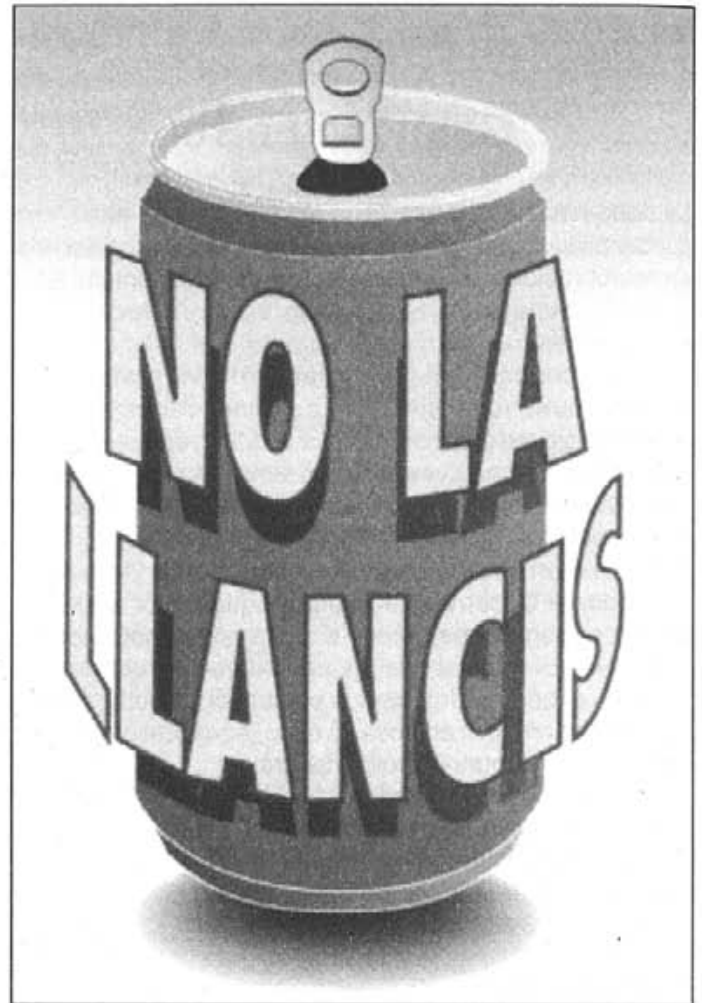
Fons Mallorquí de Solidaritat

Hem recollit 3000 llaunes!

Crec que l'únic que puc fer és felicitar al nostre poble per la seva col.laboració en la recollida de llaunes de begudes. Una vegada més ha demostrat la seva solidaritat tant pel medi ambient com per la gent que ho necessita. Per una banda estic molt contenta ja que a la recollida hi han col.laborat tots els comerços i tots els bars: crec que quan una altra vegada un polític possi l'excusa de que el reciclatge no és viable perquè la gent no participi li podré dir que no és que la gent no vulgui participar, el que passa és que li hem de donar facilitats. També vull aprofitar per agrair a l'Ajuntament i la Coordinadora de Son Nuviet, sense ells tampoc hagués estat possible. Malgrat tot permeteu-me donar-vos un consell (no puc evitr-ho!): com que ara ja esteis acostumats a guardar les llaunes continua fent-ho i dui-les al punt verd: un petit esforç personal es convertirà en un gran benefici pel medi ambient!

Aprofitaré per dir-vos que les llaunes d'alumini són tan costoses ambientalment com econòmicament, que fins i tot és més car fer la llauna que fabricar la beguda que té dedins. Pel que hauriem de disminuir el seu consum però que si encara no ho ens hem decidit a fer-ho, com a mínim convé seguint reciclant les llaunes de begudes i de conserves.

Francesca Martí

Auto-servei Can Joan

C/ Joan Barceló, 27
Telf. 56 05 61
VILAFRANCA

Enhorabona a tots els jugadors i aficionats que han fet possible que el Vilafranca sigui a Tercera

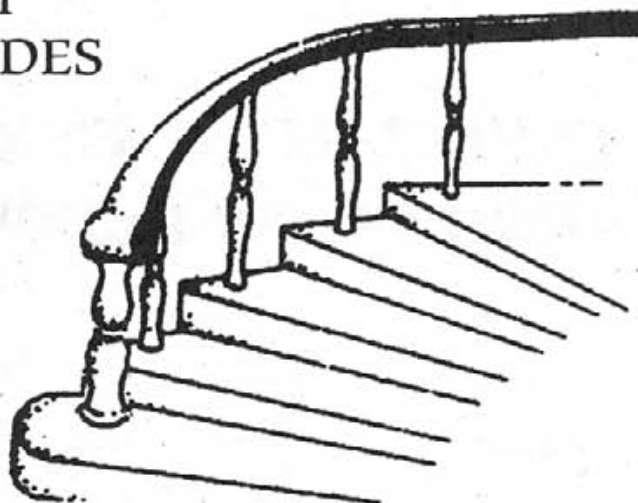

FUSTERIA

RIBOT • NICOLAU, S.L.

RN

PORTES, VIDRIERS, PERSIANES I ARRAMBADORS
MOBLES CUINA I BANY
VIDRIERES ASSOLADADES

Cl. Ramón i Cajal, 20
Teléfono 83 03 61
07520 PETRA

ELECTRIFICACIONES I FONTANERIA

HUGUET • BARCELÓ, S.L.

INSTAL·LACIONES ELÈCTRIQUES, DOMÈSTIQUES I INDUSTRIALS
CAMBRES DE BANY,

CALEFACCIÓ • AIRE CONDICIONAT • DEPURACIÓ PISCINES
ENERGIA SOLAR • BOMBES SUMERGIDES • ANTENES TV

ctra. Palma, 28 • Tels. 56 01 19 - 908 09 70 37 • VILAFRANCA

BAR RESTAURANT

SES TEULERES

**ESPECIALITAT EN CARN AL GRILL
PARRILADES I SERVEIS A LA CARTA**

Ctra. Palma, Km. 37

Tel. 56 01 23

VILAFRANCA

Premsa
Revistes
Objectes Regal
Llibres

Papereria Rondaies

Ctra. Palma, 19

Telèfon 83 21 84

07250 VILAFRANCA

Esports

El Vilafranca a Tercera!!!

El passat diumenge dia 18 de maig el C.F. Vilafranca es proclamà campió de lliga. Des d'aquest dia el Vilafranca passa a ser equip de Tercera Divisió, màxima categoria balear. L'equip d'en Pep Sansó acabà possiblement la millor temporada que ha fet el Vilafranca des de la seva existència, ja que en dos anys ha passat de ser equip de Primera Regional a ser equip de Tercera i un dels més revolucionaris, ja que enguany a l'equip hi han passat jugadors extreordinaris, ja sigui Artabe, Morey, Toni Simó i sense deixar de part a l'excel·lentísim entrenador Pep Sansó, que ha deixat altres ofertes millors per quedar-se al poble que el va veure néixer, i fer-lo campió.

L'equip meloner ha acabat amb dos punts

d'avantatge davant s'Arenal, l'únic equip que ha pogut fer sombre al nostre equip. En tota la temporada ha perdut cinc partits, un d'ells al Moll Nou, que fou el darrer davant el Santanyí, únic equip que li a guanyat els dos partits. Val a dir que el Vilafranca ha estat un dels equip menys golejadors, només ha fet seixanta gols, per setanta-

vuit del Arenal, però en la contra ha estat l'equip manco golejat, només ha encaixat trenta-quatre gols. Una de les característiques de l'esquema d'en Pep és la forta defensa, on cal remarcar la bona temporada que ha fet el vilafranquer Tolo Rigo, que ha estat un dels jugadors més regulars de l'equip. Una altre causa de, que ajuda a remarcar aquesta forta defensa vilafranquera, és el bon porter que aquest any ha defensat els colors blanc i verd, en Juanjo Lozano, que abandonà el Cadassar, per venir aquí. Passant ja al centre del camp, un dels més polivalents jugadors de la Reginal Preferent ha estat en Toni Simó, jugador que ha recuperat una infinitat de pilotes i les ha donat tant a en Morey com a n'en Marí, els dos màxims artillers del Vilafranca, que han duït bojos a tots els defenses dels equips contraris. Com no cal anomenar a l'altre Vilafranquer que ha jugat al primer equip vilafranquer, en Xavier Garcies, que

Centre de Gimnàstica
i Estètica

C/. Sta. Bàrbara, 12
Tels. 56 05 46
VILAFRANCA

FUSTERIA
galmés

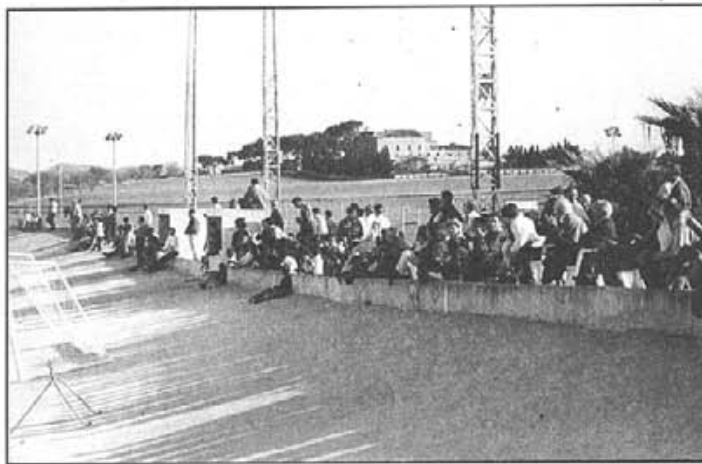
Carrer de Sta. Bàrbara, 62 - teléf. 56 00 71
07250 VILAFRANCA DE BONANY (Mallorca)

darrerament les lesions li han impedit fer una bona temporada. Per les bandes, em pogut disgrutar d'uns dels millors carrilers de Preferent, en Sureda i en Toni Rigo. I per darrer cal donar les gràcies a en Jaume Febrer, que fora jugar un minut en tota la temporada ha aguantat la suplència a causa d'una lesió que va sofrir el segon porter vilafranquer, el campaner Llorenç Servera.

El darrer partit que el Vilafranca va jugar al Molí Nou fou contra el Santanyí, verduc dels vilafranquers, aquest equip ha estat l'únic capàs de robar-li els sis punts al vilafranca amb un dos a zero a la primera volta i a la segona amb un u a tres. Des d'el principi els jugadors es van mostrar un poc nerviosos, ja que si aconseguien els tres punts ja eran matemàticament campions de lliga. Al minut quaranta tres el Santanyí s'adelantà amb un gol d'en Gori, on l'eclipsà el prompt gol de Mari. Ja a la segona meitat a la mitja hora de joc el Santanyí es tornava a adelantar per segona vegada consecutiva, i al minut vuitanta-cinc, sentenciaven el partit amb el tercer gol que és reflexava al marcador. Per primer cop en tota la temporada el Vilafranca surtia derrotat del seu propi camp. Aquest resultat va desbaratar tota la festa que havien preparat els seguidors vilafranquers, amb una extraordinària existència de públic i banderes per a tothom.

Anada a S'Arracó

El fet de que amb un empat bastava per proclamar-se campions, la directiva del Vilafranca va posar a disposició de tothom autocars per anar a S'Arracó, per presència en directa el darrer partit de la temporada, i per si no era bastant també hi va haver

L'afició no ha deixat de fer costat a l'equip. Foto: Joan Jaume

Prop de 200 vilafranquers acompanyaren l'equip a s'Arracó

sopar per tots al restaurant s'Alqueria des Comte, tot totalment gratuït. En total hi van anar més de dos centes persones, que van omplir quatre autocars. El dia va ser esplèndid, ja que a més de la festa es va poder prendre el sol que va fer a S'Arracó. Els tres autocars de seguidors van partir a les cinc de l'orebaixa en destí a S'Arracó. Quan vam arribar el partit esteia apunt de començar. Al partit hi va haver un excel·lent ambient, ja que els colors predominats eran els verd i blanc. Al minut vint-i-cinc el Vilafranca ja guanyava per dos a zero, i el camp era tot un clan ja que el públic Vilafranquer es deixava notar a un ridícul camp de S'Arracó. Quan l'àrbitre pità el final del partit, i el marcador reflexava un dos a dos, ben aviat els seguidors vilafranquers celebraren el títol al mig del camp, val a dir el bon comportament dels jugadors locals que feren el passadís als jugadors meloners al final del partit. Això no va acabar aquí, ja que llavors tots els membres de la plantilla van passar per

Futbol 7- Benjami

Bona temporada dels benjamins

S'ha acabat la temporada pels nostres benjamins. El passat dissabte dia 26 d'abril el Vilafranca disputà el seu darrer partit de la temporada davant el dèbil E.S. Salvador al qual li va guanyar per un clar zero a tres. D'aquesta manera el Vilafranquers van passar a l'Escolar en la disputa de la sisena posició ja que l'equip de capdepera va perdre a l'Algaïda per un quatre a un.

Així s'acaba la temporada pels més petits del futbol vilafranquer, que es pot considerar de bona ja que ha quedat en la part alta de la taula classificatòria. Els joves vilafranquers han quedat en la sisena posició amb un punt d'avantatge sobre l'Escolar, per davant ells hi han quedat el Badia, Artà, Petra, Mariense, que ha quedat com a líder amb setanta-cinc punts amb trenta punts d'avantatge sobre els vilafranquers. Han quedat com un dels màxims golejadors amb setanta-quatre gols i un dels menys golejats amb cinquanta-vuit gols en contra.

A part de la bona campanya que han fet s'han pogut trobar molts de jugadors amb molta qualitat dins l'equip meloner. Enhorabona!

aigua. A l'arribada a Vilafranca tot va ser un clan, al davant del bar Anit, tots els seguidors esperaven a l'equip, que el van rebre al mig de la carretera amb les banderes i cohets, la festa seguia, l'himne del Vilafranca va sonar unes quantes vegades, després devers les onze, els autocars van partir cap al restaurant on un bufet els esperava per acabar de celebra el títol. Allà hi va continuar la festa, quan es va haver acabat el sopar, els jugadors van seguir la festa, ja que s'en van anar de marxa. Ara ja només ens resta donar l'enhonorabona de part de tota la revista ES MOLÍ NOU a tots aquells que han fet possible que el C.F. Vilafranca es proclamàs campió de la Regional Preferent.

Jaume Vidal

Es lloga casa a partir del mes d'agost a Vilafranca, per més informació podeu cridar al 24-18-83 o al 56-01-65

Ciclisme

Els vilafranquers acaben amb èxit la XIII edició del Pla de Mallorca

Els corredors de la Societat Deportiva Vilafranca que han participat a la tretzena edició del Gran Premi Pla de Mallorca de ciclisme han obtingut uns bons resultats. A les primeres jornades el corredor d'Es Cruce-Wurth, Joan Verdera, va aconseguir col·locar-se a la segona posició de la classificació general, aconseguint la quarta i segona posició a les dues primeres etapes. Per motius personals en Joan no va poder participar a les etapes següents deixant obert un interrogant al que hagués pogut ésser una molt bona classificació final.

L'equip d'enguany només comptava en set corredors, dos d'ells externs, d'entre els quals hi havia en Joan Josep March, Macià Amengual, en Gabriel Febrer i els germans Mateu i Jaume Català com a corredors locals. Aquests corredors han tengut una molt bona participació i han mostrat un bon punt de valentia a l'hora d'enfrontar-se a rivals molt més preparats per realitzar aquests tipus de curses. El primer local ha estat en Macià Amengual, seguit de Jaume Català i Gabriel Febrer «Sordai». En Joan Josep March i en Mateu Català quedaren empatats.

Esport Escolar / Tennis taula

Excel·lent representació vilafranquera al campionat de Mallorca de tennis taula

El passat dimecres dia set de maig es van celebrar les finals de Mallorca de tennis taula de les categories de benjamí mixta i aleví femení, on la representació vilafranquera va ser més que positiva. Les finals es van celebrar al local parroquial, on habitualment l'equip vilafranquer entrena baix les ordres de n'Antoni Amengual.

A la categoria de benjamí mixta, l'equip format per en Pere Mascaró, Margalida Barceló i Xesca Carbonell van quedar en tercer lloc, excel·lent posició per l'equip més petit, que a penes fa un any que aquets jugadors practiquen aquest esport. Ja a la categoria més alta, l'aleví femení van quedar campions de Mallorca, l'equip està configurat amb les següents jugadores, Joana Aina Amengual, Maria Magdalena Pinteno i Joana Maria Garí.

Voleibol

Bon final de temporada per l'equip de voleibol femení

En les tres darreres jornades de competició es notà una major concentració en l'equip d'en Jaume i d'en Sebastià.

En el primer partit d'aquest mes pogué notar la irregularitat de les cadets aquesta temporada, ja que perderen per un zero a tres davant el C.V. Muro. Però els dos partits darrers l'equip es mostrà molt sòlid i concentrat en el joc, on les nostres jugadores guanyaren, al C.D. Mediterrani i al Sant Josep Obrer «B», amb resultats molt contundents.

Acabada la

temporada les vilafranqueres han aconseguit la segona posició del seu grup quedant per la meitat de la classificació general de les Illes Balears. Una molt bona feina la que han realitzat les nostres jugadores.

Esperam que l'any vinent aquestes joves vilafranqueres ens representin altra vegada dins aquest esport que cada vegada té més seguidors.

Redacció d'esports.

Val a dir que na Joana Aina Amengual va quedar guanyadora absoluta del campionat, a la categoria d'aleví femení, posició que ocupa per segona vegada consecutiva.

La segona jornada de les finals es va celebrar a Ciutat on només hi havia jugadors d'una categoria, la de infantil femení. La jornada no podia anar millor del que va anar ja que els tres equips vilafranques van ocupar les tres primeres posicions. El Vilafranca A, format per Margalida Mascaró i Maria Amengual va quedar en primera posició, el Vilafranca B, format per Catalina Garí i Isabel Pinteno, va quedar en segona posició darrera les seves companyes d'equip, i en tercera posició va quedar el Vilafranca C, format per na Carolina Durán i Catalina Sansó. Ni més ni manco

durant tot un any podrem disfrutar de tenir els tres millors equips de tennis taula de Mallorca.

També per tercera vegada consecutiva, Maria Amengual va fer campiona de Mallorca absoluta, merescuda posició, per una de les més fermes promeses del tennis taula Balear.

I ara ja només ens manca donar les gràcies a n'Antoni Amengual per la tasca que du a terme any darrere any, i que a poc a poc va surtint amb les bones alegries que ens donen aquestes jovenetes i jovenets de Vilafranca. Enhorabona a tots!

Defuncions

Antoni Gayà Nicolau, morí dia dos de maig als 33 anys

Bartomeu Bover Font, morí dia cinc de maig als 87 anys

Magdalena Barceló Sansó, morí dia dotze de maig als 89 anys

Cartes

CARTA ALS CRÍTIKS D'ES MOLÍ NOU

Benvolguts Pep «Rebassa», Guilleim García, Juan Sansó Barceló, Juan Sansó Rosselló, Julio Sansó Noguera i Sebastià Sastre Bauçà;

D'entrada vos feim a saber que estam contents que algú es digni a escriure el que realment pensa de la nostra feina a la revista, de manera escrita i no xerrant per botigues, cafès, ... com ho fan segons quines capelletes; i després ens n'alegram per haver-la signada amb noms i llinatges cosa que és un fet que vos honra. Per això, ens hem proposat analitzar completament, de cap a peus, la vostra «Crítica a n'Es Molí Nou».

Per començar, els adjectius qualificatius que s'empraren per definir la vostra trajectòria esportiva són els adequats: heu estat l'equip més golejat, el menys golejadador i heu finalitzat la temporada en la última posició. Hi ha cap mentida en tot això? Nosaltres ens devem als més de trescents-cinquanta socis que reben la revista, no a les exigències de tres parells; intentam sempre dir la veritat, malgrat moltes vegades ens equivoquem, i no rentar mai la cara a ningú perquè no ens venem a cap preu. És veritat que heu estat una plantilla mancada de jugadors i que heu hagut de menester moltes vegades més d'un jugador cadet, però sempre a pesar dels seus entrenadors que veien com els hi fugien jugadors sense cap tipus d'explicació. Teniu tota la raó quan ens comentau que per poder opinar sobre un partit s'hi ha d'haver-hi assistit, però pensau que tenim altres feines que seguir-vos a tots els partits perquè molts de nosaltres o feim feina o estudiem ja que no som periodistes professionals i ni tan sols cobram un cèntim pel que feim, i sempre d'una manera desinteressada.

Respecte a si quan sigueu «quintos» voleu dur un boc ens és completament indiferent, com si duis una avioneta; si el menau a fer una xispeta al bar, ens és igual ... com si anau a fer el París-Dakar amb motoret i que faci molt de renou. Amb això, només intentàvem donar la nostra opinió sobre un fet que cada vegada més té més gent que es troba contrària a la «tradició» del boc, cosa que podem fer perquè, si no ho sabieu, existeixen uns termes anomenats LLIBERTAT D'EXPRESSIONS.

Si férem una bafa a la diputada Catalina Bover sobre els seus dos viatges per l'estranger és perquè sabem que na Catalina té sentit de l'humor i no s'ho pren com una cosa personal, igual que en Tomeu Penya no creiem que es degué molestar per la conya sobre la seva rajola, malgrat estigui a ca seva i allà hi comandi en Tomeu. El que si voleu deixar clar, és que la secció «Es Piló» no serveix per criticar els veïnats, sinó que és una manera de veure les coses d'una manera humorística i aprofitam per demanar disculpes si hem ferit algú.

Hi ha una frase que la mirem per on la mirem no l'acabam d'entendre: «(...) i no com altres «catalans» que fan pintades i no les fan precisament a ca seva». No sabem el que ens voleu dir, però sospitam que ens acusau de les pintades fetes no fa gaire al nostre poble, en tot cas vos recordarem que forem els primers en denunciar-ho a través de les nostres pàgines. En quan al terme «catalans», per si de cas vos en feim cinc cèntims, vos podem dir que català és aquell que parla la llengua catalana i el mallorquí no és res més que un fill (dialecte) del català (mare), per tant mallorquí és català. Com podeu observar, hem publicat la vostra nota perquè va signada i així sabem qui pot respondre de l'escrit en cas de polèmica; ja que l'anònim al qual feis referència no anava signat per ningú i per tant, darrera d'ell s'hi amagava un covard (o varis). I ja ho sabieu: no hi ha més valent que aquell que dona la cara, com tots nosaltres.

I tornam a en Tomeu Penya, que sembla que el duis entre cella i cella, és del tot lloable això de què en Tomeu doni subvencions al futbol base; i allò de «Montse ets de puta mare» a nosaltres poc ens importa, això és una cosa entre vosaltres i ell. Personalment, com si anau a fer dissabte a la lluna.

I ara la «crítica» tan constructiva que feis a la revista. Si a una publicació se li suprimeix la secció de política no es poden informar de coses tan importants com els afers de l'Ajuntament, conflictes administratius, disputes polítiques, truis d'urbanisme, empegats de carreteres i camins, ... Que ens agradi o no és un altre tema, la política dirigeix el poble i també el nostre futur. Deis que també només parlam d'ecologisme; senyors: l'ecologisme serveix per conscienciar la gent de què ha de preservar i cuidar el medi ambient; fet que és importantíssim en una societat on tothom s'aprofita

Escola d'Estiu 1997

L'Escola d'Estiu ja ha començat a fer les inscripcions. Un any mes es posa al servei dels nins del nostre poble una manera diferent de passar el temps durant el mes de juliol. Les matriculacions es faran els dilluns i els dimecres del mes de juny a l'Ajuntament i el començaran les activitats el dilluns dia 30 de juny i acabaran per les fetes de la Beata. Si poden apuntar nins i nines de 2 a 12 anys i el preu de matriculació és de 14.000 pessetes per cap i 25.000 per aquelles famílies que tenguin dos nins que hi participin. Les hores de matrícula seran de 10 a 13 hores. Per més informació dirigiu-vos a l'Ajuntament.

de la naturalesa.

I llavors només sabem criticar! Vos feim a saber que criticar és expressar l'opinió RAONADA sobre un fet o cosa jutjant-ne el valor, les qualitats i els defectes.

A tall de conclusió, ningú obliga a llegir Es Molí Nou i qui no el vol llegir, ni el compra ni s'hi subscriu. Companys, ja veis que sabem entendre i acceptar les «crítiques»; però si estau en desacord amb la manera en què es porta la revista podeu venir i col·laborar, no tenim el lloc gens gelós. Criticar des de la butaca és molt bo de fer, fins i tot en Trompa ho sap fer. Però el que passa és que n'hi ha que el que no saben és llegir, ni entendre, ni interpretar allò que es llegeix. Efectivament tal com ens deis, és la gent qui fa el poble però gent amb una mica de cultura, seny i civilització. Hi ha dues coses universals en aquest món: l'oxigen i la ignorància.

ES MOLÍ NOU

CRÍTICA EN ES MOLÍ NOU

Continuen essent l'equip més golejat, un dels equips més poc golejadors, continuen en la penúltima posició.

Donam les gràcies pel suport, per la moral, que ens ha donat la revista «Es Molí Nou» explicant tots els defectes que ens ha trobat. Nosaltres som un equip amb poca plantilla i en els moments que hem necessitat l'ajuda dels cadets sempre ens han ajudat, «sense fer res». Per què deu ser que les crítiques a l'equip cadet no són tan dures? A lo millor vosaltres teniu la resposta. També vos volem dir que per poder opinar d'un partit s'hi ha d'esser present i no escriure el que s'ha sentit pel bar o pel carrer. Per a la vostra informació, contra l'equip del «Cala d'or» no hi va haver res més que paraules, a cap partit dels juvenils hi ha hagut tocs. Si la vostra redacció d'esports hagués vingut a algun partit, sabria el que hem fet i el que hem deixat de fer. Ah! vos volem dir que si nosaltres, quan siguem quintos, volem dur un boc, poc vos pica. Si entram el boc dins un bar, o si ens el menjam, poc vos importa. Aquesta tradició del boc no és nostra ni dels quintos d'ara, ni de fa deu anys.

Si na Catalina Bover és mundidiputada per fer dos viatges, poc greu vos ha de saber, igual que si en Tomeu Penya vol apuntar, «vivos con los perros», a vosaltres poc vos pica, i si voleu que ell vos doni una lliçó d'escriure bé el català, crec que bé vos pot ajudar. La gent té dret a fer el que vol i no necessita que el critiquin continuament. Si en Tomeu vol escriure «vivos», ho pot fer perquè ho escriu a casa seva i no com altres «catalans» que fan pintades i no les fan precisament a cada seva.

També volem dir que no sabem qui és més covar, el qui va donar l'escrit sense nom o vosaltres que no l'heu publicat. Esperem que publiqueu aquest i si voleu els noms, tranquils! us els donarem. Des d'aquí volem donar les gràcies, de manera seriosa, a en Tomeu Penya per comprar un equipatge nou als juvenils i pel seu suport, i també moltes gràcies a en Montserrat «Fosc», el nostre entrenador, que massa ha fet, «Montse, ets de puta mare!», no com altres. Gràcies de tot cor a en Tomeu Penya, a en Montserrat i a tots els que ens han donat el seu suport! De res a aquells que ens han criticat continuament!

Per acabar de donar a conèixer la nostra opinió, i la de molts de joves: «la revista «Es Molí Nou» només sap fer tres coses ben fetes: parlar de política, parlar de reciclatge i, sobretot, criticar els veïns». Si no vos n'heu adonat, això no fa un poble com Vilafranca, aquestes coses fan tornar la Vila cap enrera i no cap envant. És la gent qui fa un poble.

Finalment fer una petita aclaració: Els quintos/es no duien una cabra, duïen un boc. Si no coneixeu la diferència entre mascle i femella, podeu venir ben tranquils: nosaltres vos ho explicarem amb tot detall.

Firmat per: Pep «Rebassa», Guilleim García, Juan Sansó Barceló, Juan Sansó Rosselló, Julià Sansó Noguera i Sebastià Sastre Bauçà.

Qui són? Què fan?

Segon curs d'Educació Infantil

Alumnat: Maria del Mar Bauzà Flores, Aina Estrany Rodríguez, Margalida Estrany Rosselló, Maria Magdalena Ferrer Nebot, Carolina Garí Frade, Ramón Garí Robles, Blanca Gómez Riera, Coloma Jaume Bauzà, Margalida Jaume Bauzà, Beatriz Lopez Fajardo, Guillem Mascaró Portell, Joana Maria Mascaró Portell, Gabriel Mayol Bauzà, Maria Magdalena Mestre Cabot, Margalida Nicolau Jimenez, Maria Antònia Nicolau Matas, Maria Neus Nicolau Roig, Miquel Pujol Riera, Francesc Sansó Estrany, Carles Serralta Bover, Leonor Suau Gayà i Antoni Torrens Sastre.

Anam variant d'activitats. Intercalam activitats de conversa amb activitats de representació (dibuix, realització de fitxes...) i també joc al pati i a dins l'aula. Intentam treballar molt els hàbits i les normes.

Centres d'interès: el cos, el pati, l'estrella de Nadal, el ninot de neu, el rei del carnaval, la taronja, les flors, el dofi i el flotador.

Continguts bàsics: Les parts del cos, nocions d'orientació espacial (baix, dalt, davant, darrera...) i temporal (avui, ahir, matí...). Possibilitats perceptives, motrius i expressives del cos, coneixement de l'entorn immediat de l'infant, llenguatge oral: vocabulari, contes, discriminació auditiva..., llenguatge escrit: traços i gafismes, grafies dels números i les vocals, escritura del nom i iniciació a l'escriptura d'altres paraules. Llenguatge plàstic: colors (vermell, blau,

groc, verd, morat, taronja), utilització de tècniques: coloriment, esquinçament de paper i enganxada de paper, picament en punxó, estampació en pintura, dibuix lliure, modelatge.

Expressió musical: característiques dels sons: intesitat (fort, flux), durada (llarg, curt), memorització i interpretació de cançons i audicions.

Expressió corporal: el cos cvau a mitja d'expressió, llenguatge mimic.

Expressió matemàtica: números de l'1 al 5, figures geomètriques (cercle, quadrat, triangle i rectangle). Nocions: obert-tancat, llarg-curt, dalt-baix, comparacions, seriacions i comptar i comparar objectes. Tutora: Francisca Garcias Ripoll

Fotos: Magdalena Bauçà

Segon curs del segon cicle d'Educació Primària

Entre tots/tes som 19 persones: 5 nins, 13 nines i la tutora. L'alumnat: Maria del Carme Amer Barceló, Margalida Barceló Hugué, Catalina Barceló Mas, Apol. Ionia Bonet Andreu, Bàrbara Bover Moragues, Maria Isabel Crespi Gayà, Zoyle Garcia Magdalena, Aina Garí Mairata, Guillem Gomis Gayà, Joan Grimalt Riera, Cristòfol Jaume Barceló, Angela Maria Mas Bassa, Antònia Mascaró Portell, Bàrbara Maria Moragues Ocaña, Catalina Riera Mas, Antoni Riera Riera, Antoni Salom Ferrer i Marina Valls Mir.

El que destaca més en aquest grup és que és un grup homogeni i amb moltes ganes d'aprendre coses noves.

De totes les assignatures, n'hi ha una, la de ciències socials (Coneixement del medi) que la treballam d'una manera diferent, respecte a les demés.

Treballam amb projectes. No tenim llibre. Aquests projectes són treballs d'investigació, recerca... sobre temes elegits per ells/es. El primer trimestre va esser «Les Illes Balears», també estudiarem l'Univers i el darrer encara no el tenim decidit.

De l'Univers hem après molts conceptes: què és un estel, un planeta, un satèl.lit...? Com es va formar el món?... És un projecte molt interessant i a

la vegada mal d'entendre, com què és un forat negre, si hi ha vida a altres planetes...

Sortides: El primer trimestre anàrem a Palma al teatre a veure Rondalles Mallorquines i visita al Gran Hotel, a Manacor a veure teatre en anglès i a Lluc, concretament a les cases de Binifaldó, i férem una estada de dos dies. El segon trimestre visitarem l'observatori de Costitx i tomàrem anar al teatre a veure «En Joan petit» i visitarem el diari «Ultima Hora». Aquest darrer trimestre estarem dos dies al Port de Sóller i visitarem el Museu de Ciències Naturals.

Qui són? Què fan?

Primer de Primària:

Alumnat: Esteve Artigues Roig, Sebastià Barceló Bauzà, Bernat Barceló Bauzà, Bernat Barceló Riutort, Xavier Barceló Rosselló, Antònia Barceló Sastre, Maria Magdalena Febrer Bestard, Maria Mestre Barceló, Maria Antònia Fullana Gelabert, Miquel Jaume Bover, Guida Oliver Riera, Guillem Portell Català, Margalida Roca Sansó, Miquel Àngel Soto Manresa, Aina Valls Mir i Bouriane Hammoichi Dagdag.

Sortides i excursions: El primer trimestre anàrem al teatre a Ciutat per a veure l'obra «Ses Rondalles» i una exposició fotogràfica al Gran Hotel. Al segon trimestre férem una visita a l'aero-club de Son Bonet i a Cura i també anàrem al teatre a Ciutat per veure l'obra «En Joan Petit» i visita als diaris «Ultima Hora» i «Balears». Per acabar ferem una visita a algunes empreses de Porreres, pujarem a Montí-Sion i l'itinerari didàctic a «L'aula de Mar».

Objectius:

Matemàtiques: Conèixer els numeros naturals de dues xifres (unitats i desenes), descomposició, aprendre a sumar i restar sense dur-ne, restar duen i reactivar el càlcul mental d'aquestes operacions. Saber realitzar estimacions i càlculs aproximats, conèixer la calculadora (explorar i revisar resultats), saber medir distàncies amb instruments no convencionals (peu, dit, pam...), reconèixer les hores en punt i mitja, saber pesar-se i fer estimacions del pes en kgr., orientar-se dins el seu espai, començar la iniciació a la simetria, intentar descobrir cossos i formes geomètriques del seu món i treballar informacions damunt taules de doble entrada i gràfics senzills.

Llenguatge: Agafar seguretat i fluïdesa en l'expressió oral, saber mantenir les pautes d'un diàleg, comprendre, atendre i interpretar diferents codis de comunicació verbal i no verbal, aconseguir fluïdesa a la memorització (recitació i dramatització), afiançar tot el procés de l'aprenentatge de la lecto-excriptura amb totes les lletres de l'abecedari, diferenciar distints tipus de lectures, textos literaris i no literaris i iniciar-los a la lectura silenciosa i en veu alta respectant les pauses, la pronunciació i l'entonació.

Coneixament del medi: aquesta assignatura es treballa amb el sistema de projectes, el temari és molt ampli, igual que tots els interessos que pot tenir el grup-classe.

Els objectius que pretenem al treballar aquesta metodologia són: fomentar la investigació i aprendre a pensar, raonar, plantejar-

se interrogants, reflexionar, dissenyar...

Partim dels interessos de l'alumnat i dels coneixaments previs, possibilitant per tant: l'adquisició d'aprenentatges significatius i desenvolupar les pròpies capacitats individuals.

Això permet que els alumnes participin activament proposant el que volen esudiar, raonin les seves propostes, acceptin el tema elegit per majoria, descobreixin el que ja saben i coneguin coses noves gràcies a les seves investigacions. Aprenem a treballar amb grups flexibles, sistemes d'organització, a ésser autònoms i creatius.

Es té molt d'esment al procés d'elaboració i selecció d'informació, elaborant el seu propi dossier, valorant la presentació dels treballs, l'ordre, la claretat i originalitat.

També és molt important l'autoevaluació, des de petits i petites aprenen a valorar les seves pròpies produccions i així aprenen a superar-se. I al final és tanta la satisfacció de l'alumnat que quan se'n pot dur a mostrar a la família el seu llibre els motiva a començar-ne un altre.

Plàstica: Aquest curs la plàstica s'ha organitzat en tallers rotatius, funcionant 5 tallers de manualitats, simultanis, dirigits per una mare, els treballs que es

realitzen són:

Taller de brodat, taller del cos humà, taller de modelatge, taller de flors, taller de pepes de pedaç, taller de suro, taller de pintura damunt tela, taller de cuina... Els objectius són: aprendre a treballar en grups flexibles, tenir l'oportunitat de realitzar treballs que amb el gran grup no es realitzarien per la seva dificultat, aprendre a tractar i conviure, dins l'aula, amb persones adultes, distintes a la mestra, aprendre diferents organitzacions de l'aula, poder manipular molts de materials diferents, afavorir l'autoavaluació, fomentar la convivència entre les famílies (mares) i l'alumnat (fills i filles) que no sigui en els llocs habituals i esdevé un experiència molt enriquidora per part dels nins i les nines de la classe.

Tutora: Catalina Oliver